FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT MARCO DARMON

fremsat den 18. juni 1991 *

Hr. afdelingsformand,
De herrer dommere,

1. De præjudicielle spørgsmål, som Pretura di Lecce har forelagt, vedrører procedurerne vedrørende undersøgelser af olivenolie inden for rammerne af den fælles markedsordning for fedtstoffer, som olivenolie er omfattet af. Jeg vil gerne først fremkomme med et par bemærkninger vedrørende den retlige baggrund for markedsordningen.

2. Prisordningen er baseret dels på en ordning om støtte til produktionen og til forbruget, dels på en opkøbsordning, hvorefter interventionsorganerne er forpligtet til at opkøbe den olie, der tilbydes til intervention i de fire sidste måneder af hvert produktionsår, dvs. fra juli til oktober. Opkøbene, som finansieres af EUGFL, Garantisektionen, gennemføres til interventionsprisen, som bl.a. er afhængig af de forskellige betegnelser og af oliens kvalitet.

3. I henhold til bilaget til grundforordningen [1] klassificeres jomfruolien under fire forskellige betegnelser og to karakteristika. Der er tale om følgende betegnelser:

— Ekstra olivenolie

— Fin olivenolie

— Sædvanlig handelsmæssig olivenolie

— Bomolie.

Oliens karakteristika fastsættes på grundlag af surhedsgraden, beregnet som oliesyre, og smagen. Smagen skal være uangribelig for den ekstra og den fine olivenolie og god for den sædvanlige handelsmæssige olivenolie.

4. Artikel 3, stk. 2, tredje og fjerde afsnit, i forordning (EØF) nr. 3472/85 [2], som var gældende på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen, bestemmer:

»For så vidt angår jomfruolie til spisebrug, sker undersøgelsen af de organoleptiske karakteristika efter en fællesskabsretlig procedure.

Indtil denne procedure bliver fastlagt, foretager medlemsstaterne ovennævnte undersøgelser efter deres egne procedurer.«

* Originalsprog: fransk.

1 — Rådets forordning nr. 136/66/EØF af 22.10.1966 om oprettelse af en fælles markedsordning for fedtstoffer (EFT 1965-1966, s. 193), senest ændret ved Kommissionens forordning (EØF) nr. 1858/88 af 30.6.1988 (EFT L 166, s. 10).

2 — Kommissionens forordning af 10.12.1985 om forskrifter for interventionsorganernes opkøb og oplagring af olivenolie (EFT L 333, s. 5).

5. Lad mig understrege, at fællesskabsproceduren for undersøgelsen af de organoleptiske karakteristika endnu ikke er fastlagt. I øvrigt bestemmer samme forordnings artikel 5, stk. 3, og artikel 9, stk. 2, at interventionsorganerne kan overdrage interventionerne til andre organer, de såkaldte oplagringsorganer. På tidspunktet for de faktiske omstændigheder var AIPO (Associazione Italiana Produttori Olivicoli) et sådant oplagringsorgan i Italien.

6. Kommissionen har anført, at inden fællesskabsbestemmelserne trådte i kraft, fandtes de italienske bestemmelser om klassificering af olivenolie og om analysemetoder i lov nr. 1407 af 13. november 1960 [3] og i et ministerielt dekret af 26. november 1963 [4]. Loven kunne medføre en anden klassificering end i henhold til forordning nr. 136/66, idet den ikke indeholdt de samme betegnelser som forordningen, og definerede olivenoliens kemiske og organoleptiske karakteristika på grundlag af andre kriterier end dem, der var fastlagt i fællesskabsbestemmelserne. Mens der således i henhold til fællesskabsbestemmelserne for fin jomfruolie kræves en »uangribelig« smag, kræves der i henhold til artikel 1 i lov nr. 1407/60 blot, at olien »ikke har en ubehagelig lugt, f.eks. at den lugter harsk, rådden, muggent, jordslået o. lign.«. Dekretet indeholder i øvrigt nærmere regler om gennemførelsen af de kemiske analyser. For så vidt angår de organoleptiske undersøgelser, har Kommissionen i sine indlæg anført, at der ikke er bestemmelser herom i italiensk lovgivning, men i retsmødet oplyste Kommissionen, at der findes »noget« inden for området, idet den henviste til bestemmelser i et dekret fra 1959.

7. Det italienske interventionsorgan, AIMA, anordner de nærmere interventionsregler, og det fastsatte for produktionsåret 1987/1988 betegnelser og karakteristika for olivenolie, idet det udtrykkeligt henviste til bestemmelserne i forordning nr. 136/66 [5].

8. Ifølge Kommissionen påhviler det oplagringsorganerne på eget ansvar at kontrollere, at den olie, der tilbydes til intervention, har de karakteristika, der er nødvendige for at opnå de forskellige betegnelser, og de kan frit vælge, hvilke laboratorier de vil lade foretage analyserne (medmindre olien er klassificeret som ekstra olivenolie; i så fald skal analyserne obligatorisk foretages af Istituto sperimentale per l'Elaiotecnica, Pescara).

9. I løbet af produktionsåret 1987/1988 gjorde AIMA Kommissionen opmærksom på, at man var særdeles overrasket over, hvor meget olivenolie der var tilbudt til intervention i det løbende produktionsår, og anførte, at man påtænkte at foretage kontrol- og undersøgelsesbesøg i interventionscentrene og anmodede om, at tjenestemænd fra Kommissionen var til stede ved besøgene.

10. Kommissionen tilkendegav herefter, at den agtede at medvirke i den administrative undersøgelse, AIMA ville sætte i gang.

11. Mistanken om, at der var uregelmæssigheder, var bl.a. opstået, fordi størstedelen af den olivenolie, der var tilbudt til interven-

3 — GURI (»Lovtidende«) nr. 295 af 2.12.1960, s. 4411.

4 — GURI nr. 320 af 10.12.1963, s. 5850.

5 — Deliberazione (»beslutning«) af 18.6.1988, GURI nr. 146, 23.6.1988, serie generale, s. 18.

tion, var fin olivenolie, og markedspriserne var mellem 7 og 22% højere end interventionsprisen, som oven i købet først skulle betales fire måneder efter. Dette var ikke mindst iøjnefaldende, fordi Italien måtte importere olivenolie for at dække efterspørgslen.

12. På grundlag af undersøgelser, som to statslige organer havde foretaget, nemlig Istituto sperimentale per lüElaiotecnica, Pescara, og det spanske Landbrugsministeriums laboratorium, fastsloges det, at næsten al den olivenolie, der var blevet tilbudt til intervention, ikke henhørte under den kategori, hvor den oprindeligt var klassificeret. Ved den organoleptiske undersøgelse anvender de nævnte to laboratorier den metode, der anbefales af Det Internationale Olivenolieråd. Man må hæfte sig ved, at analysen er foretaget af prøver, som bl.a. stammer fra den olie, som AIPO opkøbte, og som var oplagret på private lagre, som AIPO benytter. En række andre prøver blev dernæst udtaget og underkastet to analyser, den ene af det private laboratorium, der tilhører dr. Rampino, som er formand for sammenslutningen af kemikere i provinserne Lecce og Brindisi, den anden af det spanske ministeriums laboratorium.

13. Mens olien efter den første undersøgelse blev klassificeret som »jomfruolie« eller som »almindelig jomfruolie«, fandt det andet laboratorium, at der næsten udelukkende var tale om »bomolie«. I sine indlæg har Kommissionen anført, at dr. Rampino's laboratorium har lagt forkerte kriterier til grund for analysen, nemlig formentlig de kriterier, der skulle anvendes efter den italienske lovgivning, der var gældende inden EF-ordningen blev indført.

14. I øvrigt afslørede undersøgelsen grove uregelmæssigheder i forbindelse med de transaktioner, der var gennemført af oplagringsorganerne og af ejerne af lagrene.

15. Ved skrivelser af 20. februar og 8. maj 1989, underskrevet af Kommissionens generaldirektør for landbrug, blev AIMA underrettet om resultaterne af de analyser, det spanske ministeriums laboratorium havde foretaget. I sidstnævnte skrivelse anførtes det, at udgifterne vedrørende de interventionsforanstaltninger, der var gennemført i Italien i 1988, ikke kunne anerkendes som påhvilende EUGFL. Den 2. november 1989 meddelte AIMA Kommissionen, at man var enig i, at EUGFL ikke kunne afholde udgifterne vedrørende olivenolie for produktionsåret 1987/1988, »idet resultaterne af de analyser, EF's laboratorier havde gennemført, måtte anses for havende bevisværdi«.

16. Ved afgørelse af 30. april 1990 om forskud fra EUGFL, Garantisektionen, for marts 1990 [6] meddelte Kommissionen, at de udgifter, Italien havde afholdt til opkøb af olivenolie i perioden fra den 1. oktober 1988 til den 30. september 1989, ikke kunne finansieres af EUGFL. Udgifterne vedrørende perioden fra den 1. juli til den 30. september 1988 blev fratrukkket i forbindelse med beslutningen af 30. november 1990 om afslutning af EUGFL-regnskaberne for regnskabsåret 1988 [7].

17. Ifølge Kommissionen benyttede AIMA ikke AIPO som oplagringsorgan i produktionsåret 1988/1989, og der var indledt en procedure med henblik på, at AIPO blev slettet i den officielle liste over oplagrings-

6 — Fremlagt som bilag til Kommissionens indlæg.
7 — 90/644/EØF (EFT L 350, s. 82).

organer. AIMA anmodede oplagringsorganerne om at tilbagebetale de beløb, der var udbetalt for interventionsopkøbene. Oplagringsorganerne krævede herefter beløbene tilbagebetalt af de producenter, der havde leveret den pågældende olie.

18. Sagsøgerne i hovedsagen, C. Petruzzi og A. Longo, er netop producenter, som havde ladet en producentsammenslutning (ASO) afhente olie med henblik på at overdrage den til intervention. Sammenslutningen leverede olien til AIPO på de forhandlerlagre, som AIPO benytter. For den nationale retsinstans har Petruzzi og Longo nedlagt påstand om, at kravet om tilbagebetaling af beløb, der var udbetalt i forbindelse med interventionen, kendes »ubegrundet og retsstridigt«.

19. For Pretura di Lecce har sagsøgerne som det centrale argument gjort gældende, at da der ikke findes en fællesskabsprocedure for undersøgelse af de organoleptiske karakteristika for jomfruolie, er det kun de i national ret fastsatte procedurer, der finder anvendelse med hensyn til metoderne til analyse af olier, der tilbydes til intervention. De analyser, som Kommissionen har anvendt, er derfor uforenelige med artikel 3, stk. 2, i forordning nr. 3472/85, idet der i den forbindelse er anvendt metoder, som ikke er fastsat i italiensk lovgivning.

20. Pretura di Lecce har herefter forelagt tre præjudicielle spørgsmål, som jeg nu vil tage stilling til.

21. Med det første spørgsmål har den forelæggende retsinstans ønsket oplyst, om artikel 3, stk. 2, i forordning nr. 3472/85 skal fortolkes således, at undersøgelsen af de organoleptiske karakteristika for jomfruolie til spisebrug, men ikke for bomolie, udelukkende skal foretages i henhold til nationale procedurer, indtil der er fastlagt en fællesskabsprocedure.

22. Lad mig først fastslå, at det fremgår af forordningens egen ordlyd, at indtil der er fastlagt en fællesskabsprocedure — og det er der ikke endnu — sker undersøgelsen efter nationale procedurer.

23. Men det er lige så klart, at formålet med de nationale procedurer, uanset de nærmere regler herom, udelukkende må være at kontrollere, at de klassifikationskriterier, der er fastsat i fællesskabsbestemmelserne, er anvendt korrekt. Henvisningen til de nationale procedurer kan med andre ord ikke bevirke, at de karakteristika, der kræves efter fællesskabsretten, tilsidesættes, og heller ikke føre til en klassifikation, der er i strid med fællesskabsretten.

24. Jeg må i den forbindelse fremhæve, at selv om der i national ret anvendes andre kriterier end i fællesskabsbestemmelserne, må formålet med de nationale undersøgelsesprocedurer udelukkende være at sikre, at de karakteristika og benævnelser, der er fastsat i forordning nr. 136/66, er overholdt, og herimod stridende nationale bestemmelser kan ikke finde anvendelse.

25. Denne bemærkning er en nødvendig følge af, at bl.a. parterne i hovedsagen har henvist til de betegnelser og karakteristika, der findes i italiensk lovgivning. Kommissio-

nen har i den forbindelse med rette anført, at selv om det fastslås, at olien ikke lider af mangler som følge af, at den har en harsk smag, at den har en sødlig smag, eller at den er modnet med en let frugtagtig smag, eller at oliens smag er »god« eller »tilfredsstillende«, er dette ikke tilstrækkeligt til, at olien kan klassificeres som ekstra olivenolie, idet det efter fællesskabsbestemmelserne som bekendt er en betingelse for en sådan klassificering, at smagen er uangribelig.

26. Jeg vil allerede nu understrege, men vender nærmere tilbage hertil ved min gennemgang af det andet spørgsmål, at artikel 3, stk. 2, i forordning nr. 3472/85 vedrører undersøgelsen af olivenolien, *når den tilbydes til intervention.*

27. Det andet spørgsmål drejer sig i det væsentlige om, hvorvidt resultaterne af de undersøgelser og analyser, der er foretaget i henhold til nationale procedurer på det tidspunkt, hvor olien tilbydes til intervention, og mens den er oplagret på interventionsorganet, kan anfægtes ved hjælp af resultaterne af undersøgelser, der er foretaget i henhold til andre procedurer og metoder end de nationale.

28. For mig at se rummer spørgsmålet to aspekter:

— Kan man for det første efterfølgende kontrollere den oprindelige klassificering af olien, som blev foretaget, da olien blev tilbudt til intervention?

— Såfremt det antages, at der kan foretages en sådan kontrol, kan den da for det andet gennemføres i henhold til procedurer, som afviger fra de nationale procedurer?

29. Efter min opfattelse kan det første spørgsmål besvares uden videre. Det kan således blot fastslås, at hvis der ikke kunne foretages en kontrol af de oprindelige resultater, ville der være mulighed for alle former for misbrug. Den klassificering, der foretages, når olien tilbydes til intervention, ville derved være endelig. Et sådant resultat ville i øvrigt under alle omstændigheder være uforeneligt med de forpligtelser, der påhviler medlemsstaterne med hensyn til kontrol af EUGFL-transaktioner. Lad mig i den forbindelse blot henvise til, at

»i henhold til artikel 8, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 729/70 af 21. april 1970... påhviler det først og fremmest medlemsstaterne at sikre sig, at de af EUGFL finansierede foranstaltninger virkelig er blevet gennemført, og at de er blevet gennemført forskriftsmæssigt« [8].

30. For at kunne overholde den forpligtelse måtte Den Italienske Republik derfor nødvendigvis kunne kontrollere resultatet af de organoleptiske undersøgelser, der havde ført til klassificeringen af olivenolien. Og som led i sin deltagelse i den pågældende kontrol havde Kommissionen klart ret til at udnytte den beføjelse, den er tillagt ved artikel 9 i forordning (EØF) nr. 729/70 [9] med hensyn til kontrollen af, at interventionsforanstaltningerne er gennemført forskriftsmæssigt.

31. Der kan derfor ikke være tvivl om, at Italien og Kommissionen kunne foretage en

8 — Jf. dom af 21.2.1989 (sag 214/86, Grækenland mod Kommissionen, Sml. s. 367).

9 — Rådets forordning af 21.4.1970 om finansiering af den fælles landbrugspolitik (EFT 1970 I, s. 196).

kontrol af de analyser, der blev foretaget, da olien blev tilbudt til intervention.

32. Det andet aspekt drejer sig om, hvorvidt kontrolprocedurerne kan afvige fra de nationale procedurer og metoder.

33. Jeg vil ikke undlade først at nævne, at Kommissionen i sine skriftlige indlæg havde anført, at der ikke fandtes bestemmelser om organoleptiske undersøgelser i italiensk lovgivning, men under den mundtlige forhandling oplyste, at der findes sådanne bestemmelser.

34. Men spørgsmålet om, hvorvidt der eventuelt findes en national procedure, og om den er identisk med den procedure, der faktisk anvendes under kontrollen, er omstændigheder, som det ikke tilkommer Domstolen at fastslå.

35. Svaret til den forelæggende retsinstans må derfor også holdes i de generelle vendinger, som den selv har anvendt, og som stiltiende synes at forudsætte, at der er forskel mellem den nationale undersøgelsesprocedure og kontrolproceduren.

36. I den forbindelse skal jeg påpege, at det i forordning nr. 3472/85 er fastsat, at undersøgelsen af de organoleptiske karakteristika foretages efter nationale procedurer, så længe der ikke er fastsat en fællesskabsprocedure.

37. Men den nævnte forordningsbestemmelse regulerer udtrykkeligt kun spørgsmålet om de undersøgelser, der foretages, når olien *tilbydes* til intervention. Bestemmelsen indeholder derimod intet, der giver holdepunkter for at antage, at den også skulle regulere spørgsmålet om den *kontrol*, medlemsstaten eller Kommissionen foretager *for at sikre, at interventionsforanstaltningerne er gennemført forskriftsmæssigt.*

38. Der kan derimod ikke være tvivl om, at sidstnævnte kontrol forudsætter en organoleptisk undersøgelse på strengt pålidelige vilkår af den olie, der tidligere er tilbudt til intervention. For at nå det mål kan det ikke antages at være forskriftsmæssigt, at den metode, der anvendes ved en sådan kontrol, blot er en gentagen anvendelse af de regler, der i første omgang blev fulgt.

39. Såfremt de kriterier for den organoleptiske undersøgelse, der er lagt til grund i de nationale bestemmelser, afviger fra dem, der er fastsat i fællesskabsbestemmelserne, ville følgen i så fald blive, at »ensartetheden med hensyn til undersøgelses- og analysemetoderne« — for at bruge den formulering, sagsøgerne i hovedsagen har anvendt — ville indebære en gentagelse af analyser, som under alle omstændigheder ikke er korrekt gennemført, mens kontrollen netop har til formål at sikre, at interventionsforanstaltningerne er gennemført forskriftsmæssigt.

40. Hvis f.eks. en olie, som efter den nationale analysemetode betragtes som god, skal klassificeres som »fin« jomfruolie, et kriterium, som er i strid med klassifikationen efter fællesskabsbestemmelserne, eftersom kun olivenolie med en uangribelig smag som allerede nævnt kan henføres til den kategori, ville en simpel gentagelse af analyser, der er foretaget på grundlag af et sådant ukorrekt kriterium ganske klart ikke åbne mulighed for at kontrollere, at interventionsforanstaltningerne er gennemført forskriftsmæssigt.

41. Til gennemførelse af den kontrol, den berørte medlemsstat og Kommissionen foretager, har de fuldt ud ret til at anvende organoleptiske undersøgelser, der foretages på strengt pålidelige og anerkendte vilkår, også selv om der her måtte være forskelle i forhold til de nationale undersøgelsesprocedurer, der blev anvendt, da olien blev tilbudt til intervention.

42. Retsgrundlaget for den kontrol, som Den Italienske Republik og Kommissionen har foretaget, er således holdbart nok.

43. Endelig skal jeg behandle det tredje og sidste præjudicielle spørgsmål. Pretura di Lecce har her ønsket en stillingtagen til »gyldigheden af den af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber trufne afgørelse og enhver anden retsakt fra nævnte institution, hvorved det fastslås, at udgifter, der er afholdt til opkøb og oplagring af partier af olivenolie i henhold til AIMA's skrivelser af 29. marts 1989, j. nr. 4387, og af 3. august 1989, j. nr. 1120... ikke kan tages i betragtning, idet Kommissionen om fornødent tilpligtes at fremlægge den nævnte afgørelse eller enhver anden retsakt«.

44. I forelæggelseskendelsens grunde har den nationale retsinstans således bemærket, at »med henblik på eventuelt at statuere, at... tilbagebetalingskrav... savner grundlag og er retsstridigt, er det ikke tilstrækkeligt at kende den nøjagtige fortolkning af ovennævnte bestemmelse i forordning nr. 3472/85; det vil desuden være nødvendigt at kende den afgørelse, hvorved AIMA krævede det pågældende beløb tilbagebetalt, retsstridig; grundlaget herfor er den af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber trufne afgørelse, hvorefter udgifterne til opkøb og oplagring af den olie, hvis kvalitet omtvistes, ikke kan tages i betragtning«.

45. Pretura di Lecce har således bemærket, at »når der skal tages stilling til, om den af AIMA udstedte retsakt er retmæssig, [må det også] undersøges, om den fællesskabsretsakt, som er hjemmel for den nationale retsakt, er gyldig«. Retten har herefter formuleret spørgsmålet som angivet ovenfor.

46. En nærmere gennemgang af de dokumenter, Kommissionen har fremlagt som bilag til sine indlæg, og en vurdering af den deraf følgende retstilstand fører efter min opfattelse til et klart resultat: Der forelå ingen afgørelse fra Kommissionen, det vil sige ingen retsakt, der afføder bindende retsvirkninger, på det tidspunkt, da det præjudicielle spørgsmål blev forelagt, og derfor heller ikke, da AIMA udfærdigede skrivelserne med krav om tilbagebetaling af de omtvistede beløb.

47. Der kan ikke være tvivl om, at ovennævnte to skrivelser fra generaldirektøren for landbrug, dateret henholdsvis den 20. februar og den 8. maj 1989, var sendt til Italien. I skrivelserne hed det, at Kommissionens *tjenestegrene* ikke kunne anerkende udgifterne til intervention som påhvilende EUGFL og følgelig anmodede AIMA om at berigtige kontiene over nettotabene ved at udelukke alle udgifterne med virkning fra den dag, hvor olien blev opkøbt. Der kan herefter først rejses det spørgsmål, om underskriveren af ovennævnte skrivelser, hvori der udtrykkeligt henvises til det standpunkt, Kommissionens *tjenestegrene* indtog, havde den fornødne kompetence til, at Kommissionen må antages at være udsteder af retsakten. Men selv om det var tilfældet, ville skrivelserne under alle omstændigheder kun

være forberedende retsakter til beslutninger, som Kommissionen skulle træffe efterfølgende.

48. Kommissionen har således draget konsekvenserne af uregelmæssighederne omkring de italienske interventionsforanstaltninger, dels i form af ovennævnte afgørelse af 30. april 1990, dels i form af beslutningen af 30. november 1990 om afslutning af EUGFL-regnskaberne for regnskabsåret 1988. Lad mig i øvrigt nævne, at Den Italienske Republik har anlagt annullationssøgsmål til prøvelse af sidstnævnte beslutning, en sag, som i øjeblikket verserer for Domstolen [10].

49. Når AIMA herefter fremsatte tilbagebetalingskrav, var der ikke tale om gennemførelse af en retligt bindende kommissionsbeslutning. For det italienske interventionsorgan, som er ansvarlig for, at fællesskabsbestemmelserne anvendes korrekt, var der tale om at drage konsekvenserne af de fastslåede uregelmæssigheder.

50. Efter min opfattelse er der derfor ikke tvivl om, at såfremt de kontrolforanstaltninger, hvorved de nævnte uregelmæssigheder blev afsløret, måtte anses for stridende mod fællesskabsbestemmelserne, ville dette være tilstrækkeligt til, at AIMA's krav var retsstridige.

51. Hvis ovennævnte skrivelser af 1989 antages at være retsakter fra Kommissionen, er det derfor åbenbart, at de højst er retsakter, der forbereder efterfølgende og bindende retsakter. Efter min opfattelse kan kun retsakter, der afføder bindende retsvirkninger, prøves med hensyn til gyldigheden i forbindelse med en præjudiciel anmodning. Forholdet er således det, at

»området for prøvelse med hensyn til gyldigheden kan ikke variere, alt efter om der er tale om et direkte annullationssøgsmål eller en præjudiciel forelæggelse vedrørende gyldigheden« [11],

og

»kun retsakter, der kan anfægtes under et annullationssøgsmål, bør kunne være genstand for en præjudiciel forelæggelse vedrørende gyldigheden« [12].

52. Dette er for mig at se en nødvendig følge af den systematiske opbygning af legalitetskontrollen i forbindelse med sager for EF-retsinstanserne. Efter min opfattelse kan det ikke heroverfor anføres, at det ville føre til en tilsidesættelse af kompetencen for de nationale retsinstanser, der forelægger præjudicielle spørgsmål, såfremt man afviste at tage stilling til gyldigheden af forberedende retsakter. Det skal ikke afgøres, om det spørgsmål, der forelægges, er relevant, men om den pågældende retsakt er blandt dem, hvis gyldighed Domstolen kan prøve i henhold til artikel 177. Og ud fra det synspunkt »må begrebet retsakt i artikel 177 være det samme som i henhold til artikel 173« [13].

10 — Sag C-55/91.

11 — Jf. Joliet: Le droit institutionnel des Communautés européennes, *Le contentieux*, 1981, Faculté de Liège, s. 196; se også Vandersanden, Barav: *Contentieux communautaire*, Bruylant, Bruxelles, 1977, s. 304; Isaac: *Droit communautaire général*, Mason, Paris, 3e édition, s. 271; herimod Waelbroeck, Louis, Vignes, Dewost: »Le droit de la Communauté économique européenne«, vol. 10, *La Cour de justice*, bind 1, s. 190.

12 — Vandersanden, Barav, ibid.

13 — Vandersanden, Barav, ibid.

53. Jeg skal derfor foreslå, at det fastslås, at der på det tidspunkt, da spørgsmålet blev forelagt Domstolen, ikke fandtes nogen afgørelse fra Kommissionen, hvis lovlighed kunne prøves med hensyn til, om de udgifter, der var afholdt til opkøb og oplagring af de partier olivenolie, der omtvistes i hovedsagen, kunne finansieres af EUGFL. Det er derfor ufornødent at besvare den forelæggende rets tredje spørgsmål.

54. Såfremt Domstolen måtte være af den opfattelse, at lovligheden af Kommissionens skrivelser skal prøves, vil jeg fremkomme med følgende ganske korte bemærkninger, idet det anbringende, sagsøgerne har fremført til støtte for, at de er retsstridige, efter min opfattelse ikke er begrundet.

55. Sagsøgerne har således anført, at skrivelserne er retsstridige, idet de analyser, der er foretaget i forbindelse med kontrollen, er i strid med fællesskabsbestemmelserne. Jeg skal hertil blot bemærke, at da det er godtgjort, at den kontrol af den første klassificering, der blev foretaget på begæring af oplagringsorganet, ikke er i strid med fællesskabsretten, kan det under alle omstændigheder ikke heraf følge, at de pågældende »afgørelser« om ikke at anerkende finansiering ikke har været forskriftsmæssige.

56. En sidste bemærkning. Jeg er enig med Kommissionen i, at den omstændighed, at interventionsforanstaltningerne har været behæftet med uregelmæssigheder, ikke alene udelukker, at de pågældende udgifter finansieres af Fællesskabet, men også forpligter medlemsstaten til at drage de nødvendige konsekvenser over for de producenter, der har haft fordele heraf, hvilket er nødvendigt på grund af ligebehandlingsprincippet. Der er ikke grund til at komme yderligere ind på det problem her, da den forelæggende ret ikke har forelagt et udtrykkeligt spørgsmål herom.

57. Sammenfattende skal jeg derfor foreslå, at de forelagte spørgsmål besvares således:

— På fællesskabsrettens nuværende udviklingstrin skal artikel 3, stk. 2, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3472/85 af 10. december 1985 fortolkes således, at den organoleptiske undersøgelse af jomfruolie, der foretages, når olien opkøbes, skal gennemføres i henhold til nationale procedurer, hvis eneste formål er at fastslå de karakteristika, der i de fællesskabsretlige bestemmelser er fastsat med henblik på fastlæggelsen af opkøbsprisen for de i bestemmelserne fastsatte betegnelser.

— Medlemsstaterne og Kommissionen kan kontrollere den opkøbte olivenolies organoleptiske karakteristika; kontrollen kan foretages på grundlag af undersøgelser, der gennemføres efter strengt pålidelige metoder, der om fornødent kan indebære, at der anvendes andre metoder end dem, der er fastsat for den nationale procedure.